

КОЗАЧЕНКО В. В.,

orcid.org/0009-0003-9802-2020

кандидат юридичних наук,
старший викладач кафедри кримінально-
правових дисциплін*(Криворізький навчально-науковий
інститут Національного університету
«Одеська юридична академія»)***КАСЯНЮК В. О.,**

orcid.org/0009-0007-1765-6291

студентка III курсу

*(Криворізький навчально-науковий
інститут Національного університету
«Одеська юридична академія»)***УДК 343.9:[343.615+343.85] (477)****DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2025.6.46>**

КРИМІНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ЗАПОБІГАННЯ ПОБОЯМ ТА МОРДУВАННЮ ЯК ВИДУ НАСИЛЬНИЦЬКОГО ЗЛОЧИНУ

Стаття присвячена кримінологічному аналізу побоїв та мордування як самостійного виду насильницьких злочинів, передбачених статтею 126 Кримінального кодексу України. Досліджено соціальну, психологічну та правову природу цього явища, його латентність і детермінаційні чинники у сучасному українському суспільстві. Розкрито зміст понять «побої» та «мордування» як форм фізичного насильства, що завдають потерпілому фізичного болю без утворення тілесних ушкоджень, але супроводжуються значними психологічними наслідками.

На основі статистичних даних Офісу Генерального прокурора України за 2020–2025 роки простежено динаміку злочинів проти життя та здоров'я особи, зокрема зростання частки насильницьких діянь побутового характеру. Виявлено, що збільшення кількості кримінальних правопорушень, передбачених ст. 126 КК України, корелює зі зниженням ефективності досудового розслідування та зростанням латентності насильства. Наголошується, що у період воєнного стану побої та мордування виступають індикатором соціальної напруги, психоемоційного виснаження населення й послаблення системи соціального контролю.

Особливу увагу приділено кримінологічній характеристиці особи злочинця, для якої типовими є емоційна нестійкість, агресивність, низький рівень правової культури, схильність до девіантної поведінки та зловживання алкоголем. Зазначається, що значна частина таких злочинів вчиняється у сімейно-побутовій сфері, де жертви перебувають у психологічній або матеріальній залежності від кривдника, що обумовлює високий рівень латентності.

У статті систематизовано основні напрями запобігання побоям і мордуванню: удосконалення правозастосовної практики, підвищення якості судово-медичної експертизи, розвиток програм соціально-психологічної підтримки жертв, впровадження корекційних програм для осіб, схильних до насильницької

поведінки, а також розбудову системи міжвідомчої взаємодії поліції, органів соціального захисту та громадських організацій.

Зроблено висновок, що подолання цього виду злочинності потребує комплексного підходу, який поєднує кримінально-правові, соціально-профілактичні та психологічні заходи. Побої та мордування розглядаються як маркер загального рівня агресії у суспільстві, а ефективність протидії їм є критерієм зрілості державної політики у сфері захисту прав людини, безпеки та правопорядку.

Ключові слова: побої, мордування, насильницька злочинність, кримінологічна характеристика, латентність, профілактика, воєнний стан, правова культура, корекційні програми, соціальна агресія.

Kozachenko V. V., Kasianiuk V. O. Criminological characteristics and prevention of battery and torment as a type of violent crime

The article is devoted to the criminological analysis of battery and torture as independent types of violent crimes stipulated by Article 126 of the Criminal Code of Ukraine. It examines the social, psychological, and legal nature of these acts, latency, and the determining factors in modern Ukrainian society. The concepts of “battery” and “torture” are defined as forms of physical violence that cause physical pain to the victim without resulting in bodily injury but entail significant psychological consequences.

Based on statistical data of the Office of the Prosecutor General of Ukraine for 2020–2025, the dynamics of crimes against life and health are traced, particularly the increase in the share of domestic violent acts. It is revealed that the growth in the number of criminal offences under Article 126 of the Criminal Code correlates with the decline in the effectiveness of pre-trial investigations and the rise in the latency of violence. It is emphasised that during martial law, battery and torture serve as indicators of social tension, emotional exhaustion of the population, and the weakening of the social control system.

Special attention is paid to the criminological characteristics of the offender, typically marked by emotional instability, aggressiveness, a low level of legal culture, a tendency toward deviant behaviour, and alcohol abuse. It is noted that a significant portion of such crimes are committed in the domestic sphere, where victims often depend psychologically or financially on the perpetrator, which contributes to a high level of latency.

The article systematises the main directions for preventing battery and torture: improving law enforcement practices, enhancing the quality of forensic medical examinations, developing programs for social and psychological support of victims, implementing corrective programs for persons prone to violent behaviour, and strengthening interagency cooperation between the police, social services, and civil society organisations.

It is concluded that overcoming this type of crime requires a comprehensive approach that combines criminal-legal, social-preventive, and psychological measures. Battery and torture are viewed as markers of the general level of aggression in society, while the effectiveness of counteraction to them serves as an indicator of the maturity of state policy in the field of human rights protection, security, and public order.

Key words: battery, torture, violent crime, criminological characteristics, latency, prevention, martial law, legal culture, corrective programs, social aggression.

У сучасних умовах трансформації українського суспільства проблема злочинності набуває особливої актуальності. Вона виступає не лише показником соціальної стабільності,

а й своєрідним індикатором ефективності державної політики у сфері безпеки та правопорядку. Кримінологічний аналіз злочинності дозволяє виявити закономірності її розвитку, визначити соціальні, економічні й психологічні чинники, що впливають на криміногенну ситуацію. Особливого значення ці питання набувають у період воєнного стану, коли різко змінюється структура правопорушень, посилюються насильницькі прояви, а частина кримінальних правопорушень набуває прихованого (латентного) характеру. Саме тому дослідження сучасних тенденцій злочинності в Україні та її прихованих форм є необхідною умовою для розроблення ефективних механізмів запобігання й профілактики.

У загальній структурі злочинності особливу увагу привертають насильницькі кримінальні правопорушення проти особистості, адже вони безпосередньо посягають на базові цінності – життя, здоров'я та фізичну недоторканність людини. Найпоширенішим серед них залишається умисне нанесення побоїв або мордування, передбачене статтею 126 Кримінального кодексу України. Це кримінальне правопорушення належить до категорії діянь, що спричиняють фізичний біль без настання тілесних ушкоджень, і водночас має значний латентний потенціал, оскільки часто вчиняється в умовах сімейного чи побутового конфлікту та залишається поза офіційним обліком. Фізичний біль – особливий психічний стан особи, характерними рисами якого являються: страждання, які спричинені фізичним впливом на тіло постраждалого [6]. При побоях та мордуванні не порушується анатомічна цілісність тканин тіла або функції якогось органу, і цим вони відрізняються від тілесних ушкоджень. Шкідливість здоров'ю викликається ними через фізичний біль [6].

Таким чином, з вищевикладеного випливають визначення термінів «побої» та «мордування». Побої – чисельні удари, які були нанесені потерпілому. Водночас вони не несуть значних ушкоджень тіла постраждалого [7]. Мордування – це нанесення інших болючих відчуттів потерпілому, яке відбувається багато разів і впродовж тривалого часу [7].

З огляду на це, дослідження кримінологічних аспектів, передбачених ст. 126 КК України, є важливим для розуміння сучасних тенденцій насильницької злочинності та розроблення ефективних превентивних заходів.

Відповідно до статті 126 Кримінального кодексу України, умисне завдання удару, побоїв або вчинення інших насильницьких дій, які завдали фізичного болю, але не спричинили тілесних ушкоджень, визнається самостійним злочином проти фізичної недоторканності особи. Його основним безпосереднім об'єктом є здоров'я людини, а предметом посягання – її тілесна недоторканність та почуття безпеки. Особливістю складу цього злочину є відсутність медично зафіксованих тілесних ушкоджень, що ускладнює його доказування та сприяє високому рівню латентності. Частина друга статті передбачає підвищену відповідальність за діяння, які мають характер мордування, вчинені групою осіб, з метою залякування потерпілого чи його близьких або з мотивів расової, національної чи релігійної нетерпимості [1]. Таким чином, побої і мордування є типовими формами побутового та міжособистісного насильства, що безпосередньо впливають на стан суспільної безпеки й потребують глибокого кримінологічного аналізу як з позиції офіційної статистики, так і з урахуванням прихованих проявів цього явища.

З огляду на зростання кількості побутових проявів насильства та їх латентний характер, важливим завданням кримінологічного аналізу є надання ґрунтовної кримінально-правової характеристики злочину, передбаченого статтею 126 КК України, як однієї з найпоширеніших форм насильницьких посягань проти особистості.

Основним об'єктом злочину є здоров'я людини, а додатковими можуть бути воля, честь, гідність і психічна недоторканність. Об'єктивна сторона полягає у завданні удару, побоїв або вчиненні інших насильницьких дій, що спричиняють фізичний біль без тілесних ушкоджень. Обов'язковими ознаками є: 1) заподіяння болю; 2) відсутність зафіксованих ушкоджень. Суб'єкт – загальний, фізична осудна особа, що досягла 16-річного віку. Суб'єктивна сторона характеризується умислом; при мордуванні чи залякуванні – прямим умислом. Кваліфікованими видами (ч. 2 ст. 126) є діяння, що мають характер мордування, вчинені групою осіб або з метою залякування потерпілого чи його близьких [2].

Це кримінальне правопорушення має високий рівень латентності, оскільки часто вчиняється в побутовій сфері й не фіксується офіційно. У кримінологічному аспекті ці злочини часто поєднані з алкоголізмом, сімейною дисфункцією, соціальною дезадаптацією, а також низьким рівнем правової культури.

Злочини, передбачені статтею 126 КК України («Побої і мордування»), входять до ширшої групи кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи. Тому для виявлення загальних тенденцій розвитку злочинності у сфері посягань на життя та здоров'я особи доцільно проаналізувати динаміку їх офіційної реєстрації у довоєнний і воєнний періоди. Порівняння показників за 2020 та 2025 роки дозволяє оцінити не лише зміни в кількісному складі зареєстрованих правопорушень, а й ефективність досудового розслідування та судового реагування. Такі дані дають змогу оцінити реальний стан криміногенної ситуації та ступінь її латентності в умовах соціальної нестабільності й воєнного стану.

Аналіз офіційних статистичних даних Офісу Генерального прокурора України [3] дозволяє узагальнити, що у 2025 році порівняно з 2020 роком спостерігається суттєве зростання кількості зареєстрованих кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи – на 75,2%, а також зростання кількості зареєстрованих кримінальних правопорушень таких, як побої і мордування – на 42,1%. Така тенденція зумовлена як об'єктивними наслідками воєнного стану (підвищення рівня агресії, стресових реакцій, поширення побутових конфліктів), так і покращенням механізмів обліку насильницьких злочинів.

Водночас кількість правопорушень, у яких особам вручено повідомлення про підозру, та проваджень, скерованих до суду, істотно зменшилася, приблизно на чверть – 26,1%. Тобто в 2020 році кримінальні правопорушення, у яких особам вручено повідомлення про підозру, було 21 980, а в 2025 році – 16 250. Це свідчить про зниження ефективності досудового розслідування, кадрове навантаження на слідчі органи, а також про зростання латентності насильницької злочинності, коли значна частина випадків залишається поза офіційною статистикою.

Аналогічна тенденція спостерігається і щодо кримінальних правопорушень, за якими провадження направлені до суду: їх кількість скоротилася з 20 734 до 15 425, тобто на 5 309 справ (зменшення на 25,6%). Така динаміка свідчить про певне зниження ефективності судово-слідчої діяльності, що може бути обумовлене кадровими втратами, нестачею ресурсів, евакуацією судів та слідчих органів у зоні бойових дій.

Що стосується окремого виду насильницьких злочинів – побоїв і мордування (ст. 126 КК України), то їх кількість також зросла: у 2020 році було обліковано 1 298 таких кримінальних правопорушень, а у 2025 році – 1 844, тобто збільшення на 546 випадків (+42,1%). Ця тенденція демонструє посилення агресивних форм поведінки у суспільстві, що часто стають наслідком психологічного стресу, посттравматичних розладів, соціальної дезадаптації та конфліктів на побутовому рівні.

Аналізуючи, кримінальні правопорушення, у яких особам вручено повідомлення про підозру (Побої і мордування, ст. 126) та кримінальні правопорушення, за якими провадження направлені до суду (Побої і мордування, ст. 126) за період з 2020 року по 2025 рік, можна сказати, що вони зростають паралельно (44% та 47,1%), що свідчить про ефективнішу роботу правоохоронної системи, а не лише про збільшення конфліктів.

Після початку повномасштабної війни у 2022 році спостерігається зростання загального рівня насильницької поведінки в суспільстві.

Причинами виступають психоемоційне виснаження, посттравматичні стани, стрес і тривога серед населення, алкоголізм та зловживання психоактивними речовинами серед військовослужбовців і цивільних, втрата житла, доходу, родичів, що провокує конфлікти у сім'ях. Усе це формує підґрунтя для побутової агресії, яка часто реалізується у формі побоїв або мордування.

Кількість проваджень, направлених до суду, зросла навіть трохи більше (47,1%), ніж кількість кримінальних правопорушень, у яких особам вручено повідомлення про підозру – 44%. Це свідчить про більш активну позицію прокурорів у доказуванні складу

злочину, удосконалення судово-медичної експертизи та фіксації ушкоджень, скорочення термінів досудового розслідування, застосування відеофіксації та цифрових доказів (мобільні записи, камери спостереження). Усе це зробило провадження більш результативними, тобто більше справ доходить до суду.

У 2020 році в Україні було зареєстровано 37 328 кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи, з яких 1 298 становили кримінальні правопорушення, кваліфіковані за ст.126 КК України «Побої і мордування». Таким чином, частка таких злочинів у загальній структурі становила близько 3,5%.

У 2025 році обліковано вже 65 417 кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи, а кількість кримінальних правопорушень за ст. 126 КК України зросла до 1 844. Частка цих злочинів у загальному обсязі становить приблизно 2,8%.

Хоча загальна кількість кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи зросла на 75,2%, а кількість злочинів за ст. 126 КК України – на 42,1%, питома вага останніх у структурі таких правопорушень зменшилася на 0,7 відсотків (з 3,5% до 2,8%).

Це означає, що попри абсолютне зростання кількості випадків побоїв і мордування, у загальній структурі насильницьких злочинів вони займають меншу частку, поступаючись за темпами приросту іншим формам насильства, зокрема, тяжким тілесним ушкодженням, умисним вбивствам, катуванню, воєнним злочинам проти цивільних.

Зменшення відносної частки побоїв і мордування при одночасному зростанні їх абсолютної кількості свідчить про загальну ескалацію насильницької злочинності, у якій більш небезпечні форми насильства (тілесні ушкодження середньої та тяжкої тяжкості, убивства) збільшуються швидше, ніж злочини, пов'язані з нанесенням побоїв.

Таким чином, статистичні показники підтверджують необхідність комплексного кримінологічного аналізу злочинів, пов'язаних із насильством, зокрема за ст. 126 КК України, що відображають трансформацію соціально-правових реалій у період війни.

Кримінологічна характеристика осіб, які вчиняють побої та мордування, відображає типові соціально-демографічні, психологічні та кримінально-правові особливості.

Особи, які вчиняють насильницькі злочини, зокрема побої та мордування, часто мають вік від 30 до 50 років, хоча значна злочинна активність спостерігається і серед осіб молодого віку (22–30 років) та старших (понад 40 років). Переважна більшість – це чоловіки. Високий відсоток осіб, які на момент вчинення злочину не працюють і не навчаються (безробітні, працездатні особи без суспільно корисної зайнятості). Це може свідчити про соціальну дезадаптацію та ізольованість. Значна частина кримінальних правопорушень, пов'язаних із насильством, зокрема побої, вчиняється в сім'ї, тобто буває домашнє насильство. Високий відсоток осіб, які вчиняють насильницькі кримінальні правопорушення, мають незняту або непогашену судимість. Часто ці особи раніше вчиняли інші злочини, наприклад, проти власності або інші злочини проти життя та здоров'я особи. Це свідчить про стійку кримінальну спрямованість особистості. Значна кількість таких правопорушень вчиняється у стані алкогольного або наркотичного сп'яніння, що знижує самоконтроль і посилює агресію.

Особам із насильницькою спрямованістю часто притаманні такі психологічні риси:

1. Агресивність та емоційна нестабільність – схильність до швидких, неадекватних та імпульсивних агресивних реакцій, нездатність контролювати гнів.
2. Егоцентризм – надмірна зосередженість на власних потребах та бажаннях, зневажливе, цинічне ставлення до іншої особи, її гідності та здоров'я.
3. Потреба у владі та неповноцінність – часто агресія є компенсаторною реакцією, що впливає з почуття власної неповноцінності або незадоволеної потреби у домінуванні та владі над іншими, особливо в ситуаціях домашнього насильства.
4. Низький соціальний інтелект, тобто обмежена здатність до емпатії, розуміння почуттів інших та конструктивного вирішення міжособистісних конфліктів.
5. Мотивація кримінального правопорушення, яка часто пов'язана з помстою, заздрістю, ревнощами, хуліганськими мотивами або бажанням залякати потерпілого.

З огляду на вищевикладене, можна сформулювати кримінологічний портрет особи злочинця, який вчиняє побої та мордування – чоловіки віком 21–40 років, може бути освіта середня, може мати проблеми в інтелектуальному розвитку, переважно не має постійного місця роботи або є працівником низької кваліфікації, з ознаками девіантної поведінки, тобто схильний до вживання спиртних напоїв та вчинення різноманітних правопорушень, має «викривлену» соціальну свідомість, низький рівень соціальних навичок або афективні порушення психіки (у межах осудності).

Аналіз отриманих статистичних показників дозволяє не лише простежити кількісну динаміку злочинності, а й виявити приховані тенденції насильницьких правопорушень, що проявляються у зростанні їх латентності в сучасних соціально-правових умовах.

Відтак, латентна злочинність у кримінологічній теорії розглядається як сукупність кримінальних правопорушень, що були фактично вчинені, але залишилися невідомими правоохоронним органам або не потрапили до офіційної статистичної звітності. Її особливість полягає у прихованому характері злочинів, який обумовлений як об'єктивними, так і суб'єктивними чинниками. У випадках, передбачених статтею 126 КК України (побої і мордування), рівень латентності є особливо високим, оскільки ці злочини здебільшого вчиняються у сфері близьких або родинних відносин, де потерпілі перебувають у фінансовій та психологічній залежності від кривдника. Типовими причинами приховування таких правопорушень є страх помсти, сором або недовіра до правоохоронної системи, правова необізнаність населення, а також відсутність належних доказів через немедичний характер тілесних ушкоджень [4, с. 121].

Високий рівень латентності пояснюється тим, що значна частина постраждалих не звертається по допомогу через страх осуду, ганьби, залежність від кривдника або недовіру до правоохоронних органів. Особливою гостроти проблема набуває в умовах воєнного стану, коли зростає соціальна напруга, рівень агресії та економічна нестабільність, а доступ до правової й психологічної допомоги істотно обмежений [5, с. 296–297].

На нашу думку, латентна злочинність – це не лише прихована частина кримінальної статистики, а показник довіри громадян до держави та ефективності правозахисних інститутів. Найпоширенішими формами латентності сьогодні є приховування домашнього насильства та небажання повідомляти про побої або мордування, що перетворює проблему на системний виклик для держави та суспільства.

З метою зменшення рівня латентної злочинності та підвищення ефективності реагування на насильницькі правопорушення доцільно посилити соціально-психологічну роботу з населенням – розширити мережу кризових центрів, програм підтримки та реабілітації постраждалих. Необхідно вдосконалити механізми фіксації випадків насильства, забезпечивши швидку взаємодію між поліцією, прокуратурою, органами соціального захисту та медичними установами. Важливим напрямом профілактики є проведення правопросвітницьких кампаній, спрямованих на інформування громадян про їхні права та можливості отримання допомоги, що сприятиме зниженню рівня прихованих злочинів і формуванню культури нульової толерантності до насильства.

Одним із ключових напрямів запобігання злочинам, пов'язаним із побоями та мордуванням, є індивідуально-профілактична робота з особами, схильними до насильницької поведінки. Така діяльність спрямована не лише на виявлення потенційних правопорушників, а й на корекцію їхніх агресивних установок, емоційної нестабільності та девіантних моделей поведінки.

Основна мета роботи з кривдниками – зміна їхньої насильницької моделі поведінки, усвідомлення ними відповідальності за свої дії та запобігання повторним випадкам насильства.

Ключовими аспектами у якості запобігання є обов'язкові корекційні програми, психологічне консультування та терапія, розвиток емпатії та відповідальності, навчання ненасильницьким стратегіям, моніторинг та контроль а також міжгалузева співпраця.

Законодавство України передбачає можливість направлення осіб, які вчинили насильство на спеціальні корекційні програми. Такі програми створюються кваліфікованими фахівцями – психологами та соціальними працівниками – і спрямовані на формування навичок конструктивної, ненасильницької взаємодії у міжособистісних відносинах.

Індивідуальна та групова терапія допомагає кривдникам зрозуміти причини своєї агресії, виявити тригери та навчитися конструктивним способам вирішення конфліктів і управління гнівом.

Програми роботи з агресорами включають вправи та дискусії, спрямовані на розвиток емпатії до жертв насильства та усвідомлення шкоди, яку вони завдають. Акцент робиться на тому, що за насильство несуть відповідальність вони самі, а не обставини чи жертва.

Кривдників навчають альтернативним, ненасильницьким методам спілкування та взаємодії, що допомагає їм уникати ескалації конфліктів до фізичного насильства.

Після проходження програм фахівці здійснюють подальший супровід та моніторинг поведінки особи, щоб переконатися у стійкості позитивних змін та відсутності рецидивів.

Ефективна робота вимагає тісної взаємодії соціальних служб, правоохоронних органів, медичних закладів та громадських організацій, щоб забезпечити комплексний підхід до проблеми та безпеку постраждалих осіб.

Профілактична діяльність, спрямована на осіб, схильних до побоїв і мордування, має спиратися не лише на юридичні, а й на психологічні інструменти раннього виявлення агресивних тенденцій.

Для глибшого розуміння психологічного стану осіб, схильних до насильства, ефективним інструментом є проєктивна методика «Тест руки» Вагнера, як проєктивна методика, яка може використовуватися психологами для оцінки агресивності, тенденцій до насильства та загальної адаптації особи.

За результатами тесту визначаються такі показники як рівень зовнішньої (фізичної) агресії, тобто кількість асоціацій, що передбачають удари, поштовхи, насильство, рівень внутрішньої (вербальної, латентної) агресії, тобто прояви сарказму, контролю, зневаги, морального тиску та здатність до соціальної взаємодії (чи бачить людина у руці допомогу, підтримку, захист, чи лише загрозу)

Результати тестування дозволяють психологам скласти індивідуальний план психокорекційної роботи, визначити небезпечний рівень агресивності, рекомендувати нагляд або консультації психіатра, сприяти профілактиці рецидиву у осіб, які вже притягувались за насильницькі дії.

На основі результатів профілювання та психологічного тестування проводиться психокорекційна робота, спрямована на зниження рівня агресивності та імпульсивності (через когнітивно-поведінкову терапію, тренінги контролю емоцій, навчання ненасильницькому спілкуванню), формування навичок саморегуляції (дихальні вправи, методи релаксації, самоаналіз поведінки), зміцнення позитивних соціальних зв'язків (залучення до трудових, громадських чи сімейних програм) та усунення зовнішніх факторів ризику (зловживання алкоголем, конфліктні сімейні відносини, безробіття).

Методи профілювання та психодіагностики (зокрема, тест Руки Вагнера) дозволяють виявити потенційно небезпечних осіб ще до вчинення ними злочину та здійснювати адресну психокорекційну роботу, що значно підвищує ефективність системи запобігання насильницьким злочинам.

Отже, проведений аналіз свідчить, що сучасна злочинність в Україні характеризується не лише зростанням кількісних показників, а й якісними змінами її структури, зокрема збільшенням питомої ваги насильницьких посягань проти особистості. Кримінальні правопорушення, передбачені статтею 126 КК України, демонструють високу латентність, що зумовлено їх побутовим характером, сімейною залежністю потерпілих та відсутністю достатніх доказових механізмів. Умови воєнного стану додатково поглибили ці тенденції, актуалізувавши потребу у посиленні соціально-психологічної підтримки населення та удосконаленні системи фіксації фактів насильства.

Таким чином, проблема побоїв і мордування виходить за межі суто кримінально-правової площини, набуваючи соціального та гуманітарного виміру. Ефективна протидія цим правопорушенням потребує комплексного підходу – поєднання правових, організаційних і просвітницьких заходів, спрямованих на формування атмосфери довіри до правоохоронних органів і підвищення правової культури громадян. Зменшення рівня латентності таких злочинів є не лише завданням кримінальної юстиції, а й передумовою зміцнення соціальної стабільності та безпеки суспільства в цілому.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний кодекс України : Кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III : станом на 17 лип. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
2. Науково-практичний коментар до статті 126 Кримінального кодексу України. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/КК004629>
3. Офіс Генерального прокурора України. Статистика. URL: <https://gp.gov.ua>
4. Авраменко С. М., Мельник А. Р. Латентність домашнього насильства: причини та способи подолання. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2025. Вип. 88. Ч. 3. С. 117–122. DOI 10.24144/2307-3322.2025.88.3.17.
5. Пахомов В. В., Безвін О. С. Домашнє насильство в Україні та закордоном. *Молодий вчений*. 2020. № 3 (79). С. 295–298. DOI: 10.32839/2304-5809/2020-3-79-62.
6. Адвокатське та ріелторське об'єднання України. Адвокат по статті 126 КК України. URL: <https://arou.ua/uk/blog/advokat-po-state-126-uk-ukrayny/>
7. АКТУМ, адвокатське об'єднання. Ст. 126 ККУ – побої і мордування. URL: <https://www.actum.com.ua/blog-3-1/st-126-kku-poboji-i-morduvannja>
8. Козаченко В.В. «Тест руки» Едвіна Е. Вагнера як засіб діагностики агресивності та схильності до насильства у осіб групи криміногенного ризику *Науковий юридичний журнал Правові новели*. 2025. №26 С. 167–173. URL: http://http://legalnovels.in.ua/journal/26_2025/21.pdf
9. Кримінальне право та процес юридична компанія Inseinin. Адвокат по статті 126 Кримінального кодексу: Побої і мордування. URL: <https://inseinin.com.ua/tpost/rshbbxz281-advokat-po-statt-126-krimlnalnego-kodeksu>
10. Ботнарєнко І. А. Кримінологічна характеристика осіб, які вчиняють насильство в сім'ї *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2017. № 2 (103). С. 83–94 URL: <https://elar.navs.edu.ua/server/api/core/bitstreams/25eeeb8b-1bc7-411d-ba8a-38b33143bdb0/content>

Дата першого надходження рукопису до видання: 17.11.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 15.12.2025

Дата публікації: 31.12.2025

